

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про державне регулювання у сфері комунальних послуг

(назва у редакції Закону
України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

Із змінами і доповненнями, внесеними
Законами України
від 7 жовтня 2010 року N 2592-VI
(зміни, внесені [Законом України від 7 жовтня 2010 року N 2592-VI](#), втратили чинність
у зв'язку з втратою чинності [Законом України від 7 жовтня 2010 року N 2592-VI](#)
згідно із [Законом України від 23 лютого 2014 року N 763-VII](#),
від 7 липня 2011 року N 3610-VI,
від 21 червня 2012 року N 5007-VI,
від 2 жовтня 2012 року N 5400-VI,
від 10 квітня 2014 року N 1198-VII,
від 14 жовтня 2014 року N 1697-VII,
від 16 липня 2015 року N 626-VIII
(зміни, внесені [підпунктом 1 пункту 3](#) розділу I Закону України
від 16 липня 2015 року N 626-VIII, набувають чинності з [1 січня 2016 року](#)),
від 22 вересня 2016 року N 1540-VIII,
від 9 листопада 2017 року N 2189-VIII
(зміни, внесені [підпунктом 8 пункту 8](#) розділу VI Закону України
від 9 листопада 2017 року N 2189-VIII, вводяться в дію з [1 травня 2019 року](#),
враховуючи зміни, внесені [Законом України від 7 червня 2018 року N 2454-VIII](#))

(У тексті Закону слова "державний колегіальний орган виконавчої влади" у всіх відмінках замінено словами "державний колегіальний орган" у відповідному відмінку згідно із [Законом України від 7 жовтня 2010 року N 2592-VI](#), зміни, внесені [Законом України від 7 жовтня 2010 року N 2592-VI](#), втратили чинність у зв'язку з втратою чинності [Законом України від 7 жовтня 2010 року N 2592-VI](#) згідно із [Законом України від 23 лютого 2014 року N 763-VII](#))

(У тексті Закону слова "Національна комісія регулювання ринку комунальних послуг України" та "Національна комісія регулювання електроенергетики України" в усіх відмінках замінено відповідно словами "національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг" та "національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики" у відповідному відмінку згідно із [Законом України від 7 липня 2011 року N 3610-VI](#))

(У тексті Закону слова "національна комісія, що

здійснює державне регулювання у сфері комунальних послуг" в усіх відмінках замінено словами "національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг" у відповідному відмінку згідно із Законом України від 22 вересня 2016 року N 1540-VIII)

(У тексті Закону слова "централізоване водопостачання та водовідведення" в усіх відмінках замінено словами "централізоване водопостачання та централізоване водовідведення" у відповідному відмінку, а слова "захоронення побутових відходів", "перероблення побутових відходів" та "перероблення та захоронення побутових відходів" виключено згідно із Законом України від 9 листопада 2017 року N 2189-VIII, зміни, внесені підпунктом 8 пункту 8 розділу VI Закону України від 9 листопада 2017 року N 2189-VIII, вводяться в дію з 1 травня 2019 року, враховуючи зміни, внесені Законом України від 7 червня 2018 року N 2454-VIII)

Цей Закон визначає правові засади державного регулювання у сфері комунальних послуг.

(преамбула у редакції Закону
України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

1) суб'єкт природної монополії - суб'єкт господарювання будь-якої форми власності, який провадить діяльність на ринку, що перебуває у стані природної монополії, у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами;

(пункт 1 частини першої статті 1 із змінами, внесеними
згідно із Законом України від 02.10.2012 р. N 5400-VI)

2) суб'єкт господарювання на суміжному ринку - суб'єкт господарювання, який провадить діяльність у сфері виробництва теплової енергії (крім випадків, коли тепла енергія використовується виключно для внутрішніх потреб), централізованого постачання теплової енергії;

(пункт 2 частини першої статті 1 із змінами, внесеними
згідно із Законом України від 02.10.2012 р. N 5400-VI)

3) тарифи на комунальні послуги - тарифи на теплову енергію (крім тарифів на виробництво теплової енергії на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях і когенераційних установках та установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії), транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами, постачання теплової енергії, тарифи на централізоване водопостачання та централізоване водовідведення, тарифи на послуги з постачання гарячої води.

(пункт 3 частини першої статті 1 із змінами, внесеними згідно із Законами України від 02.10.2012 р. N 5400-VI, від 10.04.2014 р. N 1198-VII, від 22.09.2016 р. N 1540-VIII, у редакції Закону України від 09.11.2017 р. N 2189-VIII, зміни, внесені підпунктом 8 пункту 8 розділу VI Закону України від 09.11.2017 р. N 2189-VIII, вводяться в дію з 01.05.2019 р., враховуючи зміни, внесені Законом України від 07.06.2018 р. N 2454-VIII)

2. Терміни "природна монополія" і "суміжний ринок" вживаються у цьому Законі у значенні, наведеному в [Законі України "Про природні монополії"](#).

Стаття 2. Орган державного регулювання у сфері комунальних послуг

1. Органом державного регулювання у сфері комунальних послуг є національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

2. Порядок організації діяльності національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, визначається [Законом України "Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг"](#).

(частина друга статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 22.09.2016 р. N 1540-VIII)

(стаття 2 у редакції Закону України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

Стаття 3. Завдання національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

1. Завданням національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, є здійснення державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках шляхом:

- 1) збалансування інтересів суб'єктів господарювання, споживачів та держави;
- 2) забезпечення прозорості та відкритості діяльності на ринках природних монополій та на суміжних ринках у сфері тепlopостачання і централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;

3) захисту прав споживачів товарів і послуг у частині отримання товарів і послуг належної якості та в достатньому обсязі за економічно обґрунтованими цінами, а також стимулювання підвищення їх якості і задоволення попиту на них;

4) формування і забезпечення прогнозованості цінової і тарифної політики на ринках, які перебувають у стані природної монополії, та суміжних ринках у сфері тепlopостачання і централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, сприяння впровадженню стимулюючих методів регулювання цін;

(пункт 4 частини першої статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 02.10.2012 р. N 5400-VI)

5) забезпечення самоокупності діяльності суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках;

6) забезпечення рівних можливостей для доступу споживачів до товарів (послуг) на ринках, які перебувають у стані природної монополії;

7) обмеження впливу суб'єктів природних монополій на державну політику та сприяння конкуренції на суміжних ринках у сфері тепlopостачання і централізованого водопостачання та централізованого водовідведення з метою забезпечення ефективного функціонування відповідних галузей.

(пункт 7 частини першої статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 02.10.2012 р. N 5400-VI)

Стаття 4. Основні принципи діяльності національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

1. Основними принципами діяльності національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, є:

1) законність;

2) гласність, доступність, прозорість та відкритість процедури державного регулювання;

3) незалежність і передбачуваність державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках для споживачів та суспільства;

4) колегіальність, незалежність та об'єктивність при прийнятті рішень;

5) адресність регулювання, його спрямованість на конкретний суб'єкт природних монополій та суб'єкт господарювання на суміжних ринках;

6) захист прав споживачів товарів (послуг) на ринку, що перебуває у стані природної монополії, та суміжних ринках у сфері тепlopостачання і централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;

(пункт 6 частини першої статті 4 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 02.10.2012 р. N 5400-VI)

7) відповідальність за прийняті рішення та відшкодування завданої шкоди суб'єктам природних монополій та суб'єктам господарювання на суміжних ринках.

Стаття 5. Засоби регуляторного впливу на діяльність суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, застосовує такі засоби регуляторного впливу на суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках:

- 1) ліцензування господарської діяльності та контроль за дотриманням ліцензійних умов;
- 2) встановлення тарифів на комунальні послуги для суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках;
- 3) встановлення для суб'єктів природних монополій, які провадять діяльність у сфері централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, індивідуальних технологічних нормативів використання питної води;
- 4) інші засоби, передбачені чинним законодавством України.

Стаття 6. Повноваження національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

1. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг:

- 1) бере участь у формуванні та реалізації державної політики у сфері теплопостачання і централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;

(пункт 1 частини першої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 02.10.2012 р. N 5400-VI)

- 2) здійснює:

ліцензування господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в обсягах, що перевищують рівень, який встановлюється умовами та правилами провадження господарської діяльності (ліцензійними умовами); розроблення і затвердження ліцензійних умов і [порядку](#) контролю за їх дотриманням;

абзац третій пункту 2 частини першої статті 6 виключено

(пункт 2 частини першої статті 6 доповнено новим абзацом третім згідно із Законом України від 22.09.2016 р. N 1540-VIII, абзац третій пункту 2 частини першої статті 6 виключено згідно із Законом України від 09.11.2017 р. N 2189-VIII, зміни, внесені підпунктом 8 пункту 8 розділу VI Закону України від 09.11.2017 р. N 2189-VIII, вводяться в дію з [01.05.2019 р.](#), враховуючи зміни, внесені [Законом України від 07.06.2018 р. N 2454-VIII](#))

абзац четвертий пункту 2 частини першої статті 6 виключено

(пункт 2 частини першої статті 6 доповнено новим абзацом четвертим згідно із Законом України від 22.09.2016 р. N 1540-VIII, у зв'язку з цим абзаци третій - сьомий вважати відповідно абзацами п'ятим - дев'ятим, абзац четвертий пункту 2 частини першої статті 6 виключено згідно із Законом України від 09.11.2017 р. N 2189-VIII, зміни, внесені підпунктом 8 пункту 8 розділу VI Закону України від 09.11.2017 р. N 2189-VIII, вводяться в дію з 01.05.2019 р., враховуючи зміни, внесені Законом України від 07.06.2018 р. N 2454-VIII)

ліцензування господарської діяльності з виробництва теплової енергії (крім діяльності з виробництва теплової енергії на установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії), транспортування її магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами, постачання теплової енергії в обсягах, що перевищують рівень, який встановлюється умовами та правилами провадження господарської діяльності (ліцензійними умовами);

(абзац п'ятий пункту 2 частини першої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 22.09.2016 р. N 1540-VIII)

розроблення і затвердження ліцензійних умов та порядку контролю за їх дотриманням у сфері теплопостачання;

розроблення порядків (методик) формування тарифів на комунальні послуги для суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках;

(абзац сьомий пункту 2 частини першої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 22.09.2016 р. N 1540-VIII)

встановлення тарифів на комунальні послуги суб'єктам природних монополій та суб'єктам господарювання на суміжних ринках, ліцензування діяльності яких здійснюється національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг;

здійснення нагляду (контролю) за діяльністю суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках та застосування відповідних санкцій за порушення ними умов і правил провадження відповідних видів господарської діяльності;

3) встановлює вимоги щодо провадження суб'єктами природних монополій господарської діяльності, яка не належить до сфери природних монополій, якщо така діяльність має вплив на ринок, що перебуває у стані природної монополії;

4) визначає суб'єктів природних монополій, діяльність яких регулюється відповідно до цього Закону, та складає і веде галузеві реєстри таких суб'єктів господарювання;

5) проводить постійний моніторинг та аналіз ситуації на ринках, що перебувають у стані природних монополій, у сфері теплопостачання і централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та прогнозування стану розвитку таких ринків;

(пункт 5 частини першої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законами України від 02.10.2012 р. N 5400-VI, від 22.09.2016 р. N 1540-VIII)

6) здійснює заходи щодо обмеження монополізму, регулювання умов провадження господарської діяльності, а також сприяє створенню умов для виведення товарних ринків у сфері теплопостачання і централізованого водопостачання та централізованого водовідведення із стану природної монополії та розвитку конкуренції на суміжних ринках;

(пункт 6 частини першої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законами України від 02.10.2012 р. N 5400-VI, від 22.09.2016 р. N 1540-VIII)

7) встановлює межу обсягу виробництва товарів (послуг), нижче рівня якої суб'єктам природних монополій та суб'єктам господарювання на суміжних ринках у сфері теплопостачання і централізованого водопостачання та централізованого водовідведення дозволяється провадити свою діяльність без ліцензій;

(пункт 7 частини першої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 22.09.2016 р. N 1540-VIII)

8) здійснює контроль за недопущенням перехресного субсидіювання під час провадження господарської діяльності суб'єктами природних монополій та суб'єктами господарювання на суміжних ринках, що призводить або може призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції;

9) встановлює обмеження щодо суміщення видів господарської діяльності суб'єктами природних монополій та суб'єктами господарювання на суміжних ринках;

10) надає висновки про відповідність ліквідації, реорганізації у формі злиття, приєднання, участі в об'єднаннях, а також придбання або відчуження більше 25 відсотків часток (акцій, паїв) активів суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках умовам і правилам провадження ліцензованої діяльності;

11) здійснює контроль за цільовим використанням коштів, обсяги яких передбачені структурою тарифів, одержаних у результаті провадження ліцензованої діяльності суб'єктами природних монополій та суб'єктами господарювання на суміжних ринках;

12) здійснює контроль за виконанням суб'єктами природних монополій та суб'єктами господарювання на суміжних ринках інвестиційних програм, спрямованих на оновлення основних фондів, підвищення ефективності та зменшення втрат у процесі провадження діяльності, що підлягає регулюванню;

13) здійснює в межах своїх повноважень контроль за якістю товарів, що виробляються суб'єктами природних монополій та суб'єктами господарювання на суміжних ринках, або послуг, що надаються такими суб'єктами;

14) розробляє та затверджує правила користування тепловою енергією, правила приєднання до [теплових](#) та водопровідних мереж і типові договори, передбачені цими правилами;

15) встановлює порядок формування оплати за підключення до мереж суб'єктів природних монополій та здійснення контролю за його дотриманням;

16) у встановленому порядку визначає індивідуальні технологічні нормативи використання питної води для суб'єктів природних монополій, ліцензування діяльності яких здійснюється Комісією;

17) складає відповідно до [Кодексу України про адміністративні правопорушення](#) протоколи про порушення посадовими особами суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках актів законодавства про теплопостачання, централізоване водопостачання та централізоване водовідведення і природні монополії;

(пункт 17 частини першої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 02.10.2012 р. N 5400-VI)

18) приймає рішення про застосування адміністративно-господарських санкцій (штрафів) до суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках у випадках і розмірах, передбачених законом;

19) подає до органів Антимонопольного комітету України відомості, що можуть свідчити про факти порушення законодавства про захист економічної конкуренції;

20) забезпечує створення сприятливих умов для залучення інвестицій у розвиток інфраструктури ринку комунальних послуг;

21) сприяє створенню рівних умов для діяльності суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках;

22) засновує засоби масової інформації для висвітлення питань її діяльності та регулювання діяльності суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках;

23) пункт 23 частини першої статті 6 виключено

(згідно із Законом України від 22.09.2016 р. N 1540-VIII)

24) бере участь у регулюванні платіжно-розрахункових операцій у сфері теплопостачання і централізованого водопостачання та централізованого водовідведення відповідно до законодавства;

(пункт 24 частини першої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 02.10.2012 р. N 5400-VI)

25) здійснює інші повноваження, передбачені законом.

2. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, для забезпечення виконання покладених на неї завдань і функцій має право:

1) звертатися до суду з метою захисту інтересів держави, споживачів, суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках з підстав, передбачених законодавством, а також в інших випадках, якщо це необхідно для здійснення її повноважень і забезпечення виконання покладених на неї законом завдань;

(пункт 1 частини другої статті 6 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 14.10.2014 р. N 1697-VII)

2) отримувати безоплатно:

від суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках статистичну звітність в обсязі, порядку і строки, визначені законодавством;

від центральних та місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування - документи, матеріали, статистичну та іншу інформацію, визначені законодавством.

Стаття 7. Виключена

(стаття 7 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.10.2010 р. N 2592-VI, виключена згідно із Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

Стаття 8. Виключена

(стаття 8 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.10.2010 р. N 2592-VI, виключена згідно із Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

Стаття 9. Виключена

(згідно із Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

Стаття 10. Порядок формування та встановлення тарифів на комунальні послуги для суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках

1. Тарифи на комунальні послуги формуються суб'єктами природних монополій та суб'єктами господарювання на суміжних ринках відповідно до порядків (методик), встановлених національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, відповідно до цього Закону.

2. Тарифи на комунальні послуги суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках повинні забезпечувати відшкодування всіх економічно обґрунтованих планованих витрат на їх виробництво з урахуванням планованого прибутку.

3. Частина третю статті 10 виключено

(згідно із Законом України від 16.07.2015 р. N 626-VIII)

4. Встановлення тарифів на комунальні послуги, нижчих за розмір економічно обґрунтованих витрат на їх виробництво, не допускається і може бути оскаржено в суді.

(частина четверта статті 10 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 16.07.2015 р. N 626-VIII)

Стаття 11. Державний нагляд (контроль) за ринком комунальних послуг

1. Державний нагляд (контроль) за діяльністю суб'єктів господарювання на ринку комунальних послуг здійснюється шляхом перевірки стану виконання суб'єктами природних монополій та суб'єктами господарювання на суміжних ринках вимог закону та/або ліцензійних умов відповідно до порядку контролю за дотриманням ліцензійних умов.

(частина перша статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 22.09.2016 р. N 1540-VIII)

2. Для здійснення державного нагляду (контролю) за ринком комунальних послуг посадові особи національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, мають право у визначених законом випадках:

(абзац перший частини другої статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 22.09.2016 р. N 1540-VIII)

1) безперешкодного доступу на територію і в приміщення суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках;

(пункт 1 частини другої статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 22.09.2016 р. N 1540-VIII)

2) проводити планові та позапланові перевірки;

3) давати в межах своїх повноважень суб'єктам природних монополій та суб'єктам господарювання на суміжних ринках обов'язкові для виконання приписи щодо усунення фактів порушення вимог нормативно-правових актів;

4) застосовувати до посадових осіб суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках у розмірах та порядку, визначених [Кодексом України про адміністративні правопорушення](#), адміністративні стягнення за:

несвоєчасне надання документів, необхідних для здійснення національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, її повноважень, та інформації, передбаченої законодавством;

ненадання інформації національній комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, або надання завідомо недостовірних даних посадовими особами суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках у сфері теплопостачання, виробництва послуг з централізованого постачання гарячої води та послуг з централізованого опалення (у разі їх виробництва суб'єктом природної монополії), централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;

(абзац третій пункту 4 частини другої статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 02.10.2012 р. N 5400-VI)

перешкоджання або недопущення до систем теплопостачання і централізованого водопостачання та централізованого водовідведення посадових осіб національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, при виконанні ними службових обов'язків;

невиконання або несвоєчасне виконання суб'єктами природних монополій та суб'єктами господарювання на суміжних ринках у сфері теплопостачання і централізованого водопостачання та централізованого водовідведення рішень чи приписів посадових осіб національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг;

(абзац п'ятий пункту 4 частини другої статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 02.10.2012 р. N 5400-VI)

(частина друга статті 11 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

5) накладати на суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках штрафні санкції відповідно до закону.

(частину другу статті 11 доповнено пунктом 5 згідно із Законом України від 22.09.2016 р. N 1540-VIII)

Стаття 12. Виключена

(згідно із Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

Стаття 13. Виключена

(згідно із Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

Стаття 14. Виключена

(згідно із Законом України від 16.07.2015 р. N 626-VIII)

Стаття 15. Відносини національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, з Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями

1. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, взаємодіє з Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями з питань державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках у процесі ліцензування їх діяльності.

2. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, здійснює **контроль** за дотриманням Радою міністрів Автономної

Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями законодавства у процесі ліцензування діяльності суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках.

Стаття 16. Міжнародне співробітництво

1. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг:

здійснює співробітництво з відповідними органами іноземних держав, бере в установленому порядку участь у підготовці проектів міжнародних договорів України, укладає відповідно до закону міжнародні договори України міжвідомчого характеру;

вивчає, узагальнює та поширює досвід іноземних держав, бере участь у залученні та координації міжнародної технічної допомоги, представляє в установленому порядку інтереси України у міжнародних організаціях.

Стаття 17. Відповідальність посадових осіб суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках

1. До посадових осіб суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, застосовує адміністративні стягнення у вигляді штрафу за:

- 1) несвоєчасне надання інформації, необхідної для виконання покладених на національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, завдань;
- 2) ненадання інформації або надання завідомо недостовірних даних;
- 3) невиконання або несвоєчасне виконання рішень національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, порушення ліцензійних умов.

2. Оскарження постанов щодо накладення штрафів провадиться у судовому порядку.

Стаття 18. Відповідальність посадових осіб національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг

1. За порушення вимог цього Закону, інших актів законодавства, невиконання або неналежне виконання своїх службових обов'язків, що призвело до порушення прав та інтересів суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках, що охороняються законом, Голова та члени національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, і посадові особи її апарату несуть відповідальність згідно із законом.

(частина перша статті 18 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

2. Збитки, завдані внаслідок прийняття неправомірних рішень, дій чи бездіяльності національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, що порушують норми цього Закону, підлягають відшкодуванню у порядку, передбаченому законодавством.

Стаття 19. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Установити, що:

формування Національної комісії регулювання ринку комунальних послуг України, її апарату має бути завершено до 1 січня 2011 року;

(абзац другий частини другої статті 19 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 07.07.2011 р. N 3610-VI)

ліцензії на провадження певних видів діяльності у сфері теплопостачання і централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, які видані в установленому порядку до набрання чинності цим Законом, діють до закінчення встановлених у них строків;

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики, виконує функції державного регулювання у сфері теплопостачання, централізованого водопостачання та централізованого водовідведення до закінчення процесу формування національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг. До встановлення національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики, тарифів на теплову енергію, транспортування теплової енергії магістральними та місцевими (розподільчими) мережами, постачання теплової енергії, а також тарифів на послуги централізованого водопостачання та централізованого водовідведення діють тарифи, що встановлені відповідно органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування в установленому законодавством порядку.

3. Кабінету Міністрів України:

1) утворити національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, та забезпечити її формування до 1 січня 2011 року;

(підпункт 1 пункту 3 статті 19 виключено згідно із Законом України від 07.10.2010 р. N 2592-VI, дію підпункту 1 пункту 3 статті 19 відновлено у зв'язку з втратою чинності [Законом України від 07.10.2010 р. N 2592-VI](#) згідно із Законом України від 23.02.2014 р. N 763-VII)

2) у тримісячний строк з дня прийняття цього Закону затвердити передбачені цим Законом нормативно-правові акти та привести свої нормативно-правові акти, а також забезпечити приведення нормативно-правових актів органами виконавчої влади у відповідність із цим Законом;

4. У тримісячний строк органам місцевого самоврядування привести свої акти у відповідність із цим Законом.

5. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1) у [Кодексі України про адміністративні правопорушення](#) (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до N 51, ст. 1122):

доповнити статтями 188³⁶ і 244¹⁸ такого змісту:

"Стаття 188³⁶. Невиконання законних вимог посадових осіб Національної комісії регулювання ринку комунальних послуг України

Несвоєчасне надання інформації, необхідної для виконання покладених на Національну комісію регулювання ринку комунальних послуг України завдань, -

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб суб'єктів природних монополій або суб'єктів господарювання на суміжних ринках у сфері теплопостачання і централізованого водопостачання та водовідведення до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ненадання інформації Національній комісії регулювання ринку комунальних послуг України або надання завідомо недостовірних даних посадовими особами суб'єктів природних монополій або суб'єктів господарювання на суміжних ринках у сфері теплопостачання і централізованого водопостачання та водовідведення -

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб таких суб'єктів господарювання до однієї тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Невиконання або несвоєчасне виконання суб'єктами природних монополій або суб'єктами господарювання на суміжних ринках у сфері теплопостачання і централізованого водопостачання та водовідведення рішень Національної комісії регулювання ринку комунальних послуг України, порушення ліцензійних умов -

тягне за собою накладення штрафу на посадових осіб таких суб'єктів господарювання до п'яти тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян";

"Стаття 244¹⁸. Національна комісія регулювання ринку комунальних послуг України

Національна комісія регулювання ринку комунальних послуг України розглядає справи про адміністративні правопорушення, передбачені статтею 188³⁶.

Від імені Національної комісії регулювання ринку комунальних послуг України розглядати справи про адміністративні правопорушення і накладати адміністративні стягнення мають право Голова та члени Комісії";

у частині другій статті 255:

в абзаці першому цифри "222 - 244¹⁷" замінити цифрами "222 - 244¹⁸";

доповнити пунктом 18 такого змісту:

"18) посадові особи Національної комісії регулювання ринку комунальних послуг України";

2) підпункт 2 пункту 5 статті 19
втратив чинність

(у зв'язку з втратою чинності [Законом України від 03.12.90 р. N 507-XII](#) згідно із [Законом України від 21.06.2012 р. N 5007-VI](#))

3) підпункт 2 пункту "а" статті 28 [Закону України "Про місцеве самоврядування в Україні"](#) (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., N 4, ст. 170) викласти в такій редакції:

"2) встановлення в порядку і межах, визначених законодавством, тарифів на побутові, комунальні (крім тарифів на теплову енергію, централізоване водопостачання та водовідведення, які встановлюються Національною комісією регулювання ринку комунальних послуг України), транспортні та інші послуги";

4) у [Законі України "Про природні монополії"](#) (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., N 30, ст. 238; 2004 р., N 12, ст. 155):

частину першу статті 4 доповнити абзацом п'ятим такого змісту:

"Органом державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання, що провадять діяльність на суміжних ринках у сфері централізованого водопостачання та водовідведення, теплопостачання (крім діяльності з виробництва теплової енергії на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях і когенераційних установках та установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії), є Національна комісія регулювання ринку комунальних послуг України, що здійснює діяльність відповідно до [Закону України "Про Національну комісію регулювання ринку комунальних послуг України"](#);

абзац десятий частини першої статті 5 викласти в такій редакції:

"транспортування теплової енергії";

статтю 6 доповнити абзацом дев'ятим такого змісту:

"постачання теплової енергії";

5) у [Законі України "Про питну воду та питне водопостачання"](#) (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., N 16, ст. 112; 2007 р., N 33, ст. 440):

у статті 11:

абзац дев'ятий частини першої виключити;

доповнити частиною третьою такого змісту:

"Національна комісія регулювання ринку комунальних послуг України є органом державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних до них ринках у сфері централізованого водопостачання та водовідведення відповідно до [Закону України "Про природні монополії"](#);

абзац восьмий статті 12 викласти у такій редакції:

"ліцензування господарської діяльності із централізованого водопостачання та водовідведення, обсяги якої встановлюються ліцензійними умовами";

у статті 13:

абзаци сьомий і восьмий викласти у такій редакції:

"забезпечення інформування населення про якість питної води та стан питного водопостачання;

встановлення тарифів на послуги централізованого водопостачання і водовідведення (крім тарифів на ці послуги, які встановлюються Національною комісією регулювання ринку комунальних послуг України)";

абзац дев'ятий виключити;

б) у [статті 5 Закону України "Про житлово-комунальні послуги"](#) (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., N 47, ст. 514; 2009 р., N 24, ст. 297):

у частині першій:

пункт 4 після слів "формування цін/тарифів на житлово-комунальні послуги" доповнити словами "(крім тарифів на теплову енергію, централізоване водопостачання та водовідведення, які встановлюються Національною комісією регулювання ринку комунальних послуг України)";

пункт 10 виключити;

пункт 12 доповнити словами "(крім тарифів на теплову енергію, централізоване водопостачання та водовідведення, які встановлюються Національною комісією регулювання ринку комунальних послуг України)";

частину третю доповнити абзацом другим такого змісту:

"Національна комісія регулювання ринку комунальних послуг України є державним колегіальним органом виконавчої влади, що здійснює регулювання діяльності у сфері теплопостачання (крім діяльності суб'єктів господарювання, які здійснюють комбіноване виробництво теплової і електричної енергії та/або використовують нетрадиційні або поновлювані джерела енергії), централізованого водопостачання та водовідведення";

у статті 31:

частини першу - п'яту викласти у такій редакції:

"1. Порядок формування тарифів на кожний вид житлово-комунальних послуг другої групи (пункт 2 частини першої статті 14 цього Закону) визначає Кабінет Міністрів України.

2. Виконавці/виробники здійснюють розрахунки економічно обґрунтованих витрат на виробництво (надання) житлово-комунальних послуг і подають їх органам, уповноваженим здійснювати встановлення тарифів.

3. Органи місцевого самоврядування встановлюють тарифи на житлово-комунальні послуги в розмірі не нижче економічно обґрунтованих витрат на їх виробництво.

При встановленні цін/тарифів на послуги, які виробляються суб'єктами природних монополій, регулювання діяльності яких здійснюється Національною комісією регулювання ринку комунальних послуг України та Національною комісією регулювання електроенергетики України відповідно до законодавства, повноваження органів місцевого самоврядування поширюються виключно на тариф (складову тарифу), який (яка) не підлягає встановленню Національною комісією регулювання ринку комунальних послуг України.

4. У разі встановлення органом місцевого самоврядування тарифів на житлово-комунальні послуги на рівні, що унеможливує отримання прибутку, орган, який їх затвердив, зобов'язаний відшкодувати з відповідного місцевого бюджету виконавцям/виробникам різницю між встановленим розміром цін/тарифів та економічно обґрунтованими витратами на виробництво цих послуг.

5. Видатки на відшкодування втрат підприємств, що пов'язані із встановленням тарифів на житлово-комунальні послуги на рівні, що унеможливує отримання прибутку, фінансуються за рахунок коштів відповідного місцевого бюджету";

у частині шостій слово "Затвердження" замінити словом "Встановлення";

7) у [Законі України "Про теплопостачання"](#) (Відомості Верховної Ради України, 2005 р., N 28, ст. 373):

у статті 1:

абзац восьмий доповнити словами "а також об'єкти та споруди, основне і допоміжне обладнання, що використовуються для забезпечення безпечної та надійної експлуатації теплових мереж";

в абзаці тринадцятому слова "теплопостачання (постачання теплової енергії)" замінити словами "сфера теплопостачання";

абзаци шістнадцятий і дев'ятнадцятий викласти у такій редакції:

"система автономного теплопостачання - внутрішньобудинкова система опалення, яка використовується для теплозабезпечення окремого багатоквартирного будинку";

"система централізованого теплопостачання - сукупність джерел теплової енергії, магістральних та місцевих (розподільчих) теплових мереж, що об'єднані між собою та використовуються для теплозабезпечення споживача, населеного пункту, яка включає системи децентралізованого та помірно-централізованого теплопостачання";

в абзаці четвертому статті 6 слова "помірно-централізованого, децентралізованого" виключити;

у статті 7:

в абзаці другому слово "децентралізованих" замінити словом "автономних";

абзац шостий викласти у такій редакції:

"зниження втрат під час транспортування теплової енергії в магістральних та місцевих (розподільчих) теплових мережах шляхом впровадження сучасних видів теплоізоляції";

частину першу статті 11 доповнити абзацом десятим такого змісту:

"погодження схем тепlopостачання населених пунктів з кількістю жителів більш як 20 тисяч осіб та регіональних програм модернізації систем тепlopостачання";

у частині третій статті 15:

в абзаці третьому слова "центральним органом виконавчої влади у сфері тепlopостачання" замінити словами "Національною комісією регулювання ринку комунальних послуг України";

доповнити абзацом п'ятим такого змісту:

"Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями відповідно до закону";

у статті 16:

назву викласти у такій редакції:

"Стаття 16. Повноваження Національної комісії регулювання ринку комунальних послуг України у сфері тепlopостачання";

в абзаці першому слова "центрального органу виконавчої влади у сфері тепlopостачання" замінити словами "Національної комісії регулювання ринку комунальних послуг України";

після абзацу третього доповнити чотирма новими абзацами такого змісту:

"ліцензування господарської діяльності з виробництва теплової енергії (крім діяльності з виробництва теплової енергії на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях і когенераційних установках та установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії), транспортування її магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами, постачання теплової енергії в обсягах, що перевищують рівень, який встановлюється умовами та правилами провадження господарської діяльності (ліцензійними умовами);

затвердження в установленому порядку ліцензійних умов провадження господарської діяльності з виробництва (крім виробництва теплової енергії на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях і когенераційних установках та установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії), транспортування і постачання теплової енергії та порядку контролю за їх додержанням;

розроблення методології (порядку) формування тарифів на теплову енергію у сфері тепlopостачання для суб'єктів природних монополій та суб'єктів господарювання на суміжних ринках, ліцензування діяльності яких здійснюється Комісією";

встановлення тарифів на теплову енергію суб'єктам природних монополій у сфері теплопостачання, ліцензування діяльності яких здійснюється Комісією".

У зв'язку з цим абзаци четвертий - шостий вважати відповідно абзацами восьмим - десятим;

доповнити Закон статтею 16¹ такого змісту:

"Стаття 16¹. Повноваження Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій при регулюванні діяльності у сфері теплопостачання

До повноважень Ради міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій при регулюванні діяльності у сфері теплопостачання належать:

ліцензування господарської діяльності з виробництва теплової енергії (крім діяльності з виробництва теплової енергії на теплоелектроцентралях, теплоелектростанціях, атомних електростанціях і когенераційних установках та установках з використанням нетрадиційних або поновлюваних джерел енергії), транспортування її магістральними та місцевими (розподільчими) тепловими мережами, постачання теплової енергії в обсягах, що не перевищують рівень, який встановлюється умовами та правилами провадження господарської діяльності (ліцензійними умовами);

здійснення відповідно до своєї компетенції контролю за додержанням ліцензійних умов";

у статті 20:

частину третю викласти в такій редакції:

"Тарифи на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії, крім тарифів на виробництво теплової енергії для суб'єктів господарювання, що здійснюють комбіноване виробництво теплової і електричної енергії та/або використовують нетрадиційні та поновлювані джерела енергії, затверджуються Національною комісією регулювання ринку комунальних послуг України та органами місцевого самоврядування в межах повноважень, визначених законодавством";

частину восьму викласти в такій редакції:

"Органи державного регулювання діяльності суб'єктів природних монополій зобов'язані прийняти рішення про зменшення встановленого ними тарифу на суму нецільового використання коштів у разі:

використання суб'єктом господарювання у сфері теплопостачання коштів на цілі та/або у розмірах, які не передбачені програмою технічного розвитку та/або інвестиційною програмою;

використання суб'єктом господарювання у сфері теплопостачання коштів на цілі та/або у розмірах, які не передбачені структурою тарифу";

у частині третій статті 26 слово "децентралізованого" замінити словом "автономного";

у частинах третій та четвертій статті 31 слова "Національною комісією регулювання електроенергетики України" замінити словами "органами державного регулювання".

Президент України

В. ЯНУКОВИЧ

**м. Київ
9 липня 2010 року
N 2479-VI**

© ТОВ "Інформаційно-аналітичний центр "ЛІГА", 2019
© ТОВ "ЛІГА ЗАКОН", 2019

